

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 tözsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.
Politikai lap.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földmiveseknek és szeré-
 nyebb javadalmasú hivatalnokoknak évi 8 kor., félre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

A vármegyei szeretetház.

— Kert és mezőgazdasági intézet
 Zomborban. —

A vármegyei szeretetház (kert és mező-
 gazdasági intézet) eszméje, mely *Latinovits*
 Pál éles elméjében fogant meg s mely-
 nek megvalósítása főispáni munkatervének
 egyik legerőteljesebb pontja volt, immár
 testet ölt.

Latinovits Pál főispánjának 4 1/2 esz-
 tendéje alatt szakadatlan buzgóságot fejtett
 ki, hogy eme nagyarányú gazdasági és első-
 rendű humanitárius intézmény megalkotását
 a vármegye számára biztosítsa. Ezen át
 tárgyalt az intéző körökkel. Hathatós köz-
 benjárására évről-évre, sőt évente többször
 is ánkétt rendeztetett a belügyministerium-
 ban, ahol az ügy pénzügyi és technikai
 részét vitatták meg. Az eszme megvalósi-
 tása már 6 év előtt küszöbön állott. A poli-
 tikai helyzet hirtelen átalakulása, a koalíciós
 uralom beköszöntése — mint annyi sok
 szép gondolatnak, nagyratörő eszmének —
 ennek is megásta a sírját.

Most azonban, amidőn a politikai élet-
 ben új korszak állott be, amikor a vármegye
 élére ifj. *Vojnits* István főispán és *Scul-
 tety* alispán kerültek, első dolguk volt: *Lat-
 novits* Pál nemes tervét a feledés mélyéből
 kiemelni és a megvalósítás alapjára helyezni.
 Eljártak a belügyministeriumban s addig
 sürgették az ügy elintézését, míg közben-
 járásuknak meg lett a foganatja.

A belügyministerium tényleges vezetője,
Jakabffy Imre államtitkár, v. b. t. t., ki Bács-
 Bodrogvármegye iránt érzett jóindulatának
 és meleg szeretetének már annyi jelét adta,
 a következő leiratot intézte törvényhatósági
 bizottságunkhoz:

A vármegye alispánja az államkincstár ré-
 szére átengedett *árva és szeretetház* alapítvány-
 ból Zomborban létesítendő kertgazdasági nevelő
 intézet tárgyában f. évi márczius hó 11-én 10044
 sz. alatt kelt jelentésével felterjesztette az alapít-
 vány 1911. évi vagyonállagáról szóló kimutatást
 s egyben kérelmezte, hogy 200 illetve 150 gyer-
 mek befogadására 2 alternatív költségtervet dol-
 goztassak ki, végül felkért, hogy nyilatkozzam az
 iránt, hogy a vármegye mennyi idő alatt számítha-
 t az intézet létesítésére.

A magam részéről is úgy a gyermekvéde-
 lem, mint főleg a magyar földmívelésügyi érde-
 kek előmozdítása szempontjából felelte kívánato-
 snak tartom, hogy az intézménynek a vármegye
 közönsége által eredetileg is tervbe vett arányok
 ban nemcsak mint helyi, de egyúttal országos
 nagy érdekeket is szolgáló monumentálisabb mé-
 retekben leendő létesítése lehetővé tétessék; ez
 okból nézetemet a következőkben közlöm a vár-
 megye közönségével:

Teljes elismeréssel vagyok ugyan a vár-
 megye közönsége iránt, azon nemeslelkű elhatá-
 rozásáért, melylyel a mintegy hatszázezer koronát
 kitevő alapítványt az államkincstár részére
 felajánlotta. Ám de ezen adománnyal az intézet
 felállítására még koránt sem lett biztosítva, amennyi-
 nyben annak létesítése és fenntartása az állam-
 kincstár részéről még tetemes oly nagy anyagi
 hozzájárulást igényel, a mely a vármegye áldo-
 zatkészségét még messze felülhaladja, mert elte-
 kintve attól, hogy az építkezési és felszerelési
 költségek az alapítvány készpénz vagyonát tel-
 jesen felemészítik esetleg felül is haladják, az in-
 tézet fenntartási költségei évenként mintegy
 120,000—150,000 koronára tehelők, a mely ösz-

szeg mint évi hozzájárulás 3—4 millió korona tőke
kamatjövendelmének felel meg.

Az államkincstárra háruló ily nagymérvű
 megterheletés dacára is készséggel kívánok az
 intézménynek országos alapon való létesítésére
 közrehatni, az államkincstárnak ily nagy foku ál-
 dozatkészsége mellett azonban az intézmény meg-
 valósítását részéről csak az esetben láthatom
 megokoltnak, ha valóban egy, az egész or-
 szágra kiterjedő, az ország minden vidékének ér-
 dekét szolgáló intézet lenne.

Az alapító levél azonban oly intézkedést
 tartalmaz, amely ezen felfogással részben ellen-
 kezik, amennyiben 5 ik szakaszában akként ren-
 delkezik hogy a létesítendő intézetben *elsősorban*
 Bács-Bodrog vármegye területén fekvő községek-
 ben illetőséggel bíró elhagyott gyermekek vétes-
 senek fel, és *csak*, ha a megállapított létszám
 ezekből nem telnek ki, lennének növendékek az
 ország más vidékéiről is felvehető.

Eme rendelkezéssel tehát, esetleg kizárólag
 a vármegyebeliek részére volna az intézetben
 való magasabb állami kiképzés lehetősége lefog-
 lalva, ami pedig ily országos intézmény céljával
 rendeltetésével meg nem egyezik.

Távol áll tőlem, hogy elzárkózzam a vár-
 megye azon jogos kívánságának teljesítése elől,
 hogy az oda való illetőségűek a felvétel tekinté-
 tében bizonyos fokig előnyben ne részesüljenek,
 csupán azt *nem tartom összeegyeztethetőnek*
 egy országos intézmény feladatával, hogy amennyi-
 nyben a megállapított évi létszám tisztán megye-
 beliekből telnek ki, a magasabb kiképzésben *ki-
 zárólag ezek részesüljenek* s illetve, hogy abban
 az ország egyéb vidékei elhagyott gyermekeinek
 elhelyezése az államkincstár áldozatkészségének
 arányában feltétlenül biztosítva ne legyen.

Nézetem szerint tehát az intézmény orszá-
 gos alapon való létesítése érdekében szükséges
 volna az alapító levél vonatkozó szakaszá-
 nak *oly irányú módosítása*, illetve kiegészítése,
 hogy abban a megyebeli gyermekek száma a
 vármegye nemes lelkű *adománya arányában kon-
 tingentaliter állapítassék meg*, akként, hogy a
 vármegye az intézetben a saját községbeli illető-
 ségű 7 éven felüli elhagyott gyermekek részére
ötven helynél többet nem igényel.

Nem kétkeltem, hogy a vármegye közönsége
 átérzve elhatározásának nagy horderejét, öröme-
 mel fogja megragadni az alkalmat, hogy régen
 óhajtott célját immár a megvalósuláshoz segítse,
 egy oly nagy arányú közintézményt nyervén
 amelyben az állam nemcsak a szakszerű kikép-
 zést nyújtana, hanem a kész anyagnak elhelye-
 zését és további foglalkoztatását is biztosítaná.

Nézetem szerint az alapító levél idézett szak-
 kaszának rendelkezése amúgy is kétes értékű,
 mert nincs kizárva, hogy a contingentált évi lét-
 számot a megyebeli száma *ugysem haladná meg*,
 de a célszerűségi szempontok is az alapítólevél
 módosításának helyes volta mellett szólnak, mert
 a vármegyének, — feltéve, hogy a 200 főben
 megállapított létszám kizárólag vagy legnagyobb
 részt megyebelielől telnek ki, — az intézet lé-
 tesítésétől számított 3 év leforgása után éven-
 ként oly egy szakmájú nagy materialis állana
 rendelkezésére a mely nézetem szerint sem nem
 szükséges sem nem kívánatos és elhelyezése a
 vármegye területén nehézségekkel járna.

Ha azonban mindezekkel szemben várako-
 zásom ellenére a vármegye közönsége az ala-
 pító oklevél eme módosítása, illetve kiegészítése
 elől elzárkóznék, legnagyobb sajnálatomra kény-
 telen volnék, az alapítványt a *vármegye rendelkezésére visszabocsátani*, ha csak a vármegye az
 alapítványi tőkét oly összegre fel nem emelné,
 amelyből az intézet építési költségei és fenntar-
 tása és fedezetet nyerne. Ebben az esetben leg-
 célszerűbb ha a vármegye *saját hatáskörében*
 létesíti az intézményt, melyben azután *500 ál-
 lami gyermeknek elhelyezését biztosítanám, a köz-
 benjárónak a földmívelésügyi miniszter urnál az in-
 tézet szakszerű vezetésé iránt.*

Ezek előrebocsátása után felhívom a vár-
 megye közönségét, hogy a fent előadottakat

tegye megfontolás tárgyává, s ehhez képest hoz-
 zon szabályszerű közgyűlési véghatározatot s azt
 hozzám mielőbb terjessze fel, megjegyezvén, hogy
 amennyiben a vármegye közönsége az alapító
 levélnek általam javasolt módosítását elhatározná
 a földmívelésügyi kormánylyal a további tárgya-
 lásokat nyomban megindítanám és lehetőleg
 rajta lennék, hogy a földmívelésügyi miniszter urat
 reá bírom az intézetnek — az előadottaknak
 megfelelőleg saját hatáskörében leendő létesíté-
 sére és amennyiben nevezett miniszter ur ily ér-
 telemben határozna, nem volna annak adálya,
 hogy az intézet építése *még a jövő év folyamán*
megkezdhető legyen.

Budapest,

A miniszter helyett:

Jakabffy Imre,
 államtitkár.

A vármegye legutóbbi közgyűlésén foglal-
 kozott e nagyfontosságú miniszteri leirattal s
 dr. *Szabovlyevits* Dusan vm. főjegyzőnek a kér-
 dés minden részét alaposan és szakszerűen meg-
 vizsgálító javaslata és a miniszterium által kiküldött
 bizottsággal történt előzetes elvi megállapodás
 alapján elhatározta, hogy:

Az emelendő *kert- és mezőgazdasági inté-
 zetben* a vármegyebeliek községekben illetőséggel
 bíró gyermekek részére *50 helynél többet, nem*
igényel, s úgy elfogadja a miniszterium első pro-
 pozícióját.

A vármegye részletes rendelkezései ezek:

1. A fentiekben részletezett alapítvány »Bács-
 Bodrog vármegye törvényhatóságának alapít-
 ványa« címen egy Zombor város határában lé-
 tesítendő kert és mezőgazdasági nevelő intézet
 céljaira a törvényhatóság által a m. kir. állam-
 kincstár, illetve belügyminiszter urnak átadatik.

Az emelendő intézet homlokzatán a követ-
 kező felírás alkalmazandó:

»BÁCS-BODROG VÁRMEGYE
 AZ ELHAGYOTT GYERMEKEKNEK«
 m. kir. állami kert és mezőgazdasági intézet.

2. Ezen alapítvány keletkezése a vármegye,
 valamint néhai Korbay Károly és gróf Karácsonyi
 Guidó alapítványának feltüntetése mellett az eme-
 lendő intézet megfelelő helyén beillesztendő már-
 ványtáblán megörökítendő.

3. A bevezetésben körülírt alapítványból a
 m. kir. államkincstár, illetve a m. kir. belügy-
 miniszter ur örökidőre létesít Zombor város ha-
 tárában egy legalább is 200, az, 1901. évi VIII.,
 illetve XXI. t. cz. alapján elhagyottnak nyilvání-
 tott fiugyermekek magába fogadó kert és mező-
 gazdasági nevelő intézetet, melyben 7 éven felüli
 figyermekeket vétetnek fel.

4. A létesítendő kert és mezőgazdasági,
 intézetbe felvett gyermekek a kertészet, szőlészet
 és egyéb mezőgazdasági, úgy háziipari szakmák-
 ban fognak kiképeztetni.

5. A Bács-Bodrog megyei kert és mező-
 gazdasági nevelő intézetben csak az 1901. évi
 VIII., illetve XXI. t. cz. alapján hatóságilag el-
 hagyottnak nyilvánított és pedig 50-et meg nem
 haladható számban elsősorban Bács-Bodrog me-
 gyei községi illetőségű és ily gazdasági intézeti
 nevelésre alkalmas fiu gyermekek fognak a belügy-
 miniszter által felvétetni.

6. A Bács-Bodrog vármegye területén ille-
 tékes gyermekek eltartása tekintetében ezen ala-
 pítólevél az illetőségi községeknek az 1901. évi
 XXI. t. cz. 3. §-ában megszabott eltartási köte-
 lezettségét nem érinti.

7. A létesített kert és mezőgazdasági nevelő intézethez a vármegye törvényhatósági bizottsága ellenőrző és véleményező szervül egy felügyelő bizottság áll a vármegye mindenkori alispánja mint elnökből a tisztí főorvos, a vármegyei közgazdasági előadó és 3 évenként újból választandó 12 törvényhatósági bizottsági tagból.

8. A létesítendő intézet épületének főhomlokzatán ezen alapítvány vármegyei jellege feltüntetendő lesz.

9. Hivatkozással a m. kir. belügyminiszernek 1906. évi február hó 15-én ad 14347/V.-c. 1906. sz. alatt kelt rendeletére a törvényhatóság részéről ezennel kijelentetik, hogy a vármegye részéről összadományokért felajánlott 433,502 korona 34 fillérenyi készpénz összeg, valamint a vármegye tulajdonát képező 10 kat. holdnyi telek értékkeretén belül a kert és mezőgazdasági nevelőintézet létesítésére szükséges föld megszerzési és építési költségek összegének megállapításánál a m. kir. államkincstár, illetve a m. kir. belügyminiszernek szabad kezét enged.

10. Azon esetre, ha ezen alapítványból létesített kert és mezőgazdasági nevelőintézet az idők folyamán bármi okból is megszűnnék a létesített intézmény összes élő és holt felszerelésével együtt a vármegye korlátlan tulajdonába és teljhatalmu rendelkezésére bocsájtatik, minden kárpótlás nélkül.

11. Jelen alapító-levél kiállításával kapcsolatban meghozott törvényhatósági bizottsági határozattal minden más netán ellenkező határozat ezennel megváltoztatatik és hatályon kívül helyeztetik és ezen most meghozott véghatározat végérvényesnek kijelentetik.

12. Jelen alapító-levél 3 egyenlő példányban állítatik ki, melyek közül egy a m. kir. belügyminiszeriumban, egy a vármegye főispánjánál, egy pedig a vármegye levéltárában őriztetik meg.

II. Kijelenti a törvényhatósági bizottság, hogy amennyiben az emelendő intézet építését az államkincstár legkésőbb 1913. évi tavaszán megkezdi, a fentebb részletezett alapítvány készpénzének eddig esedékes és az alapítványi vagyonnak a kincstár részére való átadása napjáig esedékessé váló kamatait a m. kir. kincstárnak kiadja.

Vértesi Károly ünnepeltetése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1912. jul. 8.

Vasárnap, június 7-én d. e. 11 órakor volt Zomborban a *Vértesi* Károly iparoskörti díszelőnök arcképének a teleplezése. Erre az alkalomra, az Általános Ipartestület székházában lévő Iparoskörnek virágokkal, szőnyegekkel és fodrokkal díszített nagytermét, a társadalom minden rétegéből urak, hölgyek és az egyesületi küldöttek töltötték meg teljesen, a mellékhelyiségekkel együtt.

Szemes József, mindkét egyesület elnöke, *Steiner* Lajos és *Ugry* Mihály küldöttek hívták meg az ünnepeltet a díszgyűlésre, akinek a megjelenésekor hangos éljenzés támadt, ennek a lecsillapításával az Iparos dalárda rázendítette a Szózatot.

A köri elnök a díszközgyűlést lelkes szavak kíséretében nyitotta meg és felkérte *Szondy* Mátyás kir. táblabíró, hogy az ünnepi beszédet mondja el. *Szondi* magvas gondolatok fényes sorozata közt méltatta *Vértesi* érdemeit.

Az egybegyűlt díszes közönség a tartalmas és szép ünnepi beszédet, több helyén éljenzéssel és tetszésnyilvánítással kísérte. A beszéd, a kép történetét is magában foglalja.

A lepel lehullásakor tünt elő *Steiner* Lajosnak a szép alkotása, *Vértesi* Károlynak díszes arany keretben foglalt, életnagyságu arcképmása díszmagyar öltözetben, mely a nagyközönség tetszését legott megnyerte. A kéznél van mint jelző a Magyar Védő Egyesület címere, kisasztalon a Földteke, Amerika térképével. Találó szimbólumok.

Ezután *Vértesi* lépett az emelvényre és életése után köszönő beszédet intézett az ünnepelő közönséghez. A tőle megszokott tömörséggel, meleg szavakkal, meghatottan köszöntö meg ünnepeltetését.

Az Iparoskör elnöke a köztetszésben részesült képet minden időkre való megőrzés végett átvette és annak méltó helyet biztosított.

Végül az Iparos Dalárda a Himnuszt énekelte, a közönség pedig oszláskor a díszes dra-

périák között lévő képet közelről szemlélte meg s azt nagyon sikerültnek, a megszólalásig hűnek mondta.

Este az Ipartestület székházának a kivilágított, lombos kertudvarán, pompás nyári időben az ünnepelt tiszteletére díszvacsora volt, a melyen megjelent *Vértesi* családja is több taggal. Az ünnepelt a neki kijelölt fő helyet az asztalnál elfoglalván, mellette a köri elnök és a díszszónok foglaltak ülést.

A társasvacsora alatt sok szép szónoklat hangzott el. Az első felköszöntőt *Szondy* táblabíró mondta lelkesen az ünnepelt *Vértesi*re. Szemes elnök a *Vértesi* jelenlevő családtagjait életette. *Zsulyevits* Ernő *Szondira*, *Mayer* Károly *Steiner* Lajosra, ez, *Szemes* elnökre és *Mayer* jegyzőre, *Vértesi* a vendégekre, *Gonda* Pál az iparoskörre, *Szpevák* Béla pedig *Vértesi*re mint íróra emelt poharat. A kedélyes társaság az éjfélutáni órákban oszlott el a szép nap emlékével.

Mayer Károly ipartestületi jegyző ügyesen végezte az egész ünnepély rendezését.

Üdvözlő sürgönyt s írást küldtek *Vértesi*nek: Magyar Védő Egyesület (Budapest), dr. *Balogh* Sándor udvari tanácsos 48-as honvéd elnök és családja (Budapest), dr. *Hegedüs* Kálmán miniszteri tanácsos, (Budapest), dr. *Hegedüs* Gyula és családja (Budapest), *Schweidel* Béla és családja (Budapest), *Teus* örnagyné és nővére *Schweidel* Irma (Budapest), dr. *Pertschy* Ferenc főtörzsorvos, (Szentfűlöp), dr. *Fratricsevits* István főszolgabíró és neje (*Topolya*), *Urházy* Sándor ref. lelkész, (*Kápolnásnyék*), ifj. dr. *Herrmann* Antal és neje (*Temesvár*), *Driesz* Lajos nagybirtokos (*Pécsvárad*), és mások.

Vármegyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1912. jun. 28.

(Befejező tudósítás.)

II.

Martonos 1909. évi számadások felülvizsgálása alkalmával megállapított tértimény leírása, hitelátruházás két községi tűzör fizetésének felemelése, lámpagyújtogató fizetésének felemelése, liba legeltetés, községi alkalmazottak betegség és baleset esetén való biztosítása, előfogatosok pótdíja, zentai kerületi munkásbiztosító pénztár követelése, a Tisza-utca javítása, külterületi szőlésznők lakbére, községi kertész fizetésének felemelése és közterületnek utca szabályozás céljából történt eladása jóváhagyattak.

Mohol moholi összes felekezeti iskolák céljaira szolgáló alap mikénti kezelése, *Muró* Péter és társai községi alkalmazottak fizetési előlege, *Paity* János kézbesítő szabadsága, községi borbélyi állás megszüntetése és ezen teeneőknek mikénti biztosítása, behajthatlan községi pótdíj leírása, végrehajtó fizetésének megállapítása, *Lengyel* József járási rendőrfelügyelő segélyezése, *Jaksits* Kálmán irnok fizetési előlege, községi kertész drágasági pótléka, 1910. évben befolyt anyakönyvi díjak hovaforodítása, *Erdélyi* András tanuló segélyezése, *Drágin* Jovan tanító ötödéves korpóiléka, *Jankovits* Darinka tanítónő helyettesének díjazása, óvónői állás szervezése és *Máttyi* Sztévo volt adópénztárnok törleési engedélye jóváhagyattak.

Óbecse kövezet tisztántartására szükséges eszközök beszerzése és két utkaparó állás szervezése, kertészi állás rendszeresítése, az 1911. évben befolyt anyakönyvi díjak hovaforodítása, cigányoknak eladott fák árának részbeni leírása, maradvány földek kikutatása, *Bózsity* Gruja és társai által befizetett bérleti összeg részbeni visszatérítése, egyes alapoknak ideiglenes átutalása és a torontál — bácsi halászlai társulattal kötött haszonbéri szerződés jóváhagyattak.

Péterrève községi kisbírák fizetésének felemelése, *Kovács* Ignác segédjegyző drágasági pótléka, *Brenner* Imre kéményseprő díjának felemelése, párbér megváltása illetve *Szalay* Károly róm. kath. plébánossal kötött szerződés, gypmester lóartási átalánya, *Kiss* Dezső községi kertész fizetésének felemelése, *Beretka* Pál községi pénztárnok személyi pótléka, tanítók, tanító-nők és óvónők drágasági pótléka, *Kristóf* János esküdt fizetésének felemelése, előfogatosok fizetésének felemelése, *Moinár* János községi bíró fizetésének felemelése, *Dormoski* János gör. kel. harangozó fizetésének felemelése, *Szatmári* József róm. kath. kántor drágasági pótléka és községi előljárók fizetésének felemelése jóváhagyattak.

Szenttamás magyarkanizsai nagyvendéglő és csárda tulajdonjogának átruházása, községi alkalmazottak baleset és betegség esetére való biztosítása és egyes községi alkalmazottak fizetésének felemelése.

Péterrève Illés József róm. kath. temetőőr jutalmazása. Jöv.

Óbecse szegényházi szabályzat. Jöv.

Ada utcaseprők fizetésének megállapítása és kórház építése. Jöv.

Martonos 1911. évi közmunkájának leírása. Jöv.

Mohol két községi jegyző fizetésének felemelése. Jöv.

Ada Sulits Antal borbély bérlete. Jöv.

Bácsgyulafalva községi kórház és szegényházak örökáron leendő megvétele, előfogatosokkal kötött szerződés jóváhagyása, *Schraier* Sándor kórállatorvos díjainak rendezése, községi gypmester fizetésének megállapítása, községi rendőrség drágasági pótléka és községi kisbírák fizetésének jóváhagyattak.

Bezdán »Erzsébet árvaház« támogatása, *bezdáni* önk. tűzoltó testület 4000 korona tartozásának a községi pénztárból való kifizetése, villanyvilágításnak a községi nagyvendéglőbe való bevezetése, betétmásolatok megrendelése, rendőrök és kisbírák nyugdíjajulék hátralékának kifizetése, *Czeisel* Józseffel kötött az ártézi kut furására vonatkozó szerződés, *Kozorai* csárda eladása és *D. M. K. E.*-be tagként való belépése jóváhagyattak.

Csonoplya községi rendőrség drágasági pótléka. Jöv.

Gádor községi bába javadalmazásának megállapítása, *gádori* telekkönyvi betétmásolatok beszerzése, anyakönyvi kivonatok és családi értesítők kiállításának és záradékolásának után szedhető díjak hovaforodítása, községi alkalmazottak fizetésének rendezése, óvoda építésére vonatkozó vállalati szerződés jóváhagyása és *Mayer* Márton és *Petz* József adásvevési szerződésük jóváhagyattak.

Kerény fizetési szabályrendelet módosítása és anyakönyvi kivonatok kiállításáért befolyt összegek hovaforodítása. Jöv.

Kerény korcsmai táncvigalmak korlátozása tárgyában alkotott községi szabályrendelet, *Megsem*.

Kerény kántorlak építésére vonatkozó vállalati szerződés és szabályrendslet tervezete a hálalás elülttása. Jöv.

Körtés összes községi alkalmazottak betegsége esetén javadalmainak 20 héten át leendő folyósítása. Jöv.

Küllöd az anyakönyvi díjak hovaforodítása, községi tanítók fizetés felemelése, a villamos világításra vonatkozó szerződés, községi rendőrség ruhaátalánya, *Stameczné* Turi Róza küllödi óvónő fizetés felemelése, küllödi önkéntes tűzoltó testület segélyezése, *Pein* András iskolafűtő részére megszavazott 50 korona bérfelémelése és a községi irnoki fizetés felemelése jóváhagyattak.

Nemesmilitics a lámpagyújtogatók és iskolaszolga fizetésének felemelése. Jöv.

Ujszivác anyakönyvi díjak hovaforodítása. Jöv.

Ószivác községi rendőrök ingyen gyógykezeltetése. Jöv.

Ujszivác szegedi siketnémák segélyezése. Jöv.

Ószivác egységes szabályozási térkép beszerzése, a kisbírák drágasági pótléka, községi alkalmazottak fizetésének betegsége esetére 20 héten át való biztosítása és községi ingatlanok eladása jóváhagyattak.

Körtés községi iskola fejlesztése. Jöv.

Magyarkanizsa róm. kath. harangozó fizetésének emelése, *Csuka* Sándor irodatiszt fizetési előlege, örményszéki református templom építkezési segélyezése, *ujlőrincfalvai* róm. kath. templom építkezési segélye, *Picskei* irodatiszt fizetési előlege, *ujvárosháza* építkezésénél némi módosítások elrendezése, özv. *Börscsök* Jánosné fizetési előlege, 1911. évi kövezési program, róm. hath. templom bővítési munkálatainak a kézi és ígás napszám megváltása, kisegítő mezőőrök béremelése, a rendőrség fizetésének mikénti utalványozása és a rendőrségi lovak közös élelmezése, *Gordos* Istvánné fizetés emelése, *Soti* Antal segélyezése, *Dr. Rosenberg* rabbi fizetés emelése, 1 drb. takarékpénztári részvény vétele, közlegelőn furt ártézi kut munkálatainak vállalatba adása, »sarokban« furt ártézi kut munkálatainak odaitelése, néh. *Mészáros* János alapítványai, és *Grüner* Jakab-féle alapítvány kezelése jóváhagyattak.

Alsókabol *Athanaczkovits* Szávó nyugdíj járulékának megváltása, jegyzői lak nyitott folyosójának beüvegezése, másodirnoki állás javadalmának emelése, 1 irnoki állás átszervezése és *Alsókabol* és *Felsőkabol* községek közös határozata egy közös mélykut furatása jóváhagyattak.

Felsőkabol *Grigoric* Jovánka tanulmányi segélye, *Szubits* Nóva és *Nesin* Mladen legelődi járulék, *Repits* Ráda tartozásának fedezése, 1909. évi közzpénztári számadásoknál felmerült hiteláttruházásának mikénti fedezése, községi alkalmazottak nyugdíjajulékánál mutatkozó túlfizetések visszatérítése, község ház előtti tér parkirozása és bekerítése, postamester fuvarátalánya, község háza és jegyzői lak utcai részének parkirozása, *Szaghmeiszter* János gyógyköltsége segélyezése, *Marinkov* Gergely segélyezése, földhaszonbér átvétele, községi tisztviselők tűzifája és utcai járdák kiköveztetési költségeinek fedezése jóváhagyattak.

Dunagárdony a fogyasztási adónál elért felesteleg hovaforodítása, új előfogatos fizetésének megállapítása, Csavitsné Dimitrevis Zórka failletménye, régi tűzifecskendő kijavítása, Dudás Márton failletménye, közpénztári számadás IV. fejezeténél mutatkozó hitel tullepés fedezése, közpénztári számadásnál mutatkozó hitel tullepés fedezése, szegény iskolás gyermekek felruházása és közpénztári számadás VII. fejezeténél mutatkozó hitel tullepés fedezése jóváhagyattak.

Káty országos betegápolási pótadónak a közpénztárból leendő fedezése, házostály- és házbéradójának a közpénztári számadásból leendő fedezése és Subasits Katalin állandó segélyezése. Jöv.

Káty Krsztin Lázár törlési engedélye és a kulai posztógyár részvényre kifizetett 200 korona leírása teloldattak.

Káty faiskola szakkezelői állás szervezése, egy rugalmas hintó beszerzése, járványkorház szolgái állás szervezése, szegény iskolás gyermekek felruházása, kisbírák és hivatalos drágasági pótléka, »Ada és Piszák« nevű vízek halászati jogának átengedése, törzsvagyonból felhasznált összeg visszatérítése, képzési és nevelési alpnál felhasznált összeg visszatérítése, özv. Tóth Gyuláné házbére, Zitta Leó drágasági pótléka, Városi Mihály személyi pótléka, Szűcs Gyula drágasági pótléka és tisztviselők, kezelő és segéd személyzet fizetése jóváhagyattak.

Káty Davidovác Pál házbére feloldatott.

Káty Vukovits Vladimir földhasznélvezete, átereszek készítése, kut ásata és felállítása, fűzvesző telepóri állás szervezése és Erzsébet árvaház anyagi támogatása jóváhagyattak.

Mozsor 1911. évi fogyasztási adóbérlétnél felmerült hiány mikénti fedezése, adótartozások leírása, Neuhausz Adolf segédjegyző utiköltsége, dr. Székely Géza ügyvéd perköltségei, Maletin György ingatlanának átírása, Babits Dénes fizetése, rendőrség drágasági pótléka, két tanterem építése, Zlatarov Jovan segélyezése, kisbírák drágasági pótléka, Szubotin Vazul gyógykölttségei, közpénztári alkalmazottak után fizetendő betegsegélyezési járulékok fedezése, helyettes kisbíró fizetésének fedezése, özv. Nesztorovits Milica állandó segélyezése, Jovánovits Illés állandó segélyezése, gyalogjárdák kijavítása, legelődj-hátralek leírása, özv. Deszpotov Boldizsárné ingatlanának átírása és jegyzői lak tatarozása alkalmmal felmerült többletköltségnk fedezése jóváhagyattak.

Sajkásszentiván fogyasztási adónál felmerült hiány mikénti fedezése, Plávisits János segélyezése, Schmidt Boldizsár és neje, Bikiczki István, Waahl Katalin, Bitlingmayer András állandó segélyezése, költségvetés il. fejezeténél mutatkozó hiteltullepés mikénti fedezése, Ranczinger András failletménye, Csursits Krszta, Reichardt Györgyné és Zomborác Nesztor állandó segélyezése, bika-istálló felépítése, gypmester fizetése, Pasztornacski Lázár közpénztári pénztárnok fizetése és I. irnoki állás átszervezése jóváhagyattak.

Tizsakalmánfalva fogyasztási adójutalék felosztása feloldatott.

Tizsakalmánfalva Dömötör Lajos végrehajtó fizetése, közpénztári építkezési alaplétesítése, betegsegélyezési járulékok megváltása, község háza tatarozása és átalakítása, Horváth János jegyző személyi pótléka és fogyasztási adójutalékok átengedése jóváhagyattak.

Titel közpénztári kertész fizetése, D. M. K. E. be tagul leendő belépés, közpénztári közmunkadíjnak a közpénztárból leendő fedezése, négy mezőőr alkalmazása, Vécsey Károly végrehajtó drágasági pótléka, közpénztári irnok fizetése, kataszteri nyilvántartó fizetése, Elicher Fülöp lakbéremelése és drágasági pótléka, kisbírák lakbére, közpénztári rendőrség lakbére, Gyukits Száva állandó segélyezése, özv. Madár Antonia állandó segélyezése, Ivanits István közpénztári jegyző fűrdőköltségei és özv. Peskán Mária segélyezése jóváhagyattak.

Titel felsőtíteli ovoda államosítása. Megsemmisített.

Titel aszfaltmunkákat ellenőrző bizottság tiszteletdíja, utcák kikövezése, tenyészvikák és kanok vételi költségeinek mikénti fedezése, gör. kel. szerb egyházközség segélyezése, közpénztári alkalmazottak betegsegélyezési járulékaik megfizetése, Mutics Eva állandó segélyezése, Szűcs Gyula részére történt földeladás, eperfa ültetési költségek fedezése, szarvasmarhának és sertéseknek közköltészen leendő beollása, Mariánov Páva segélyének emelése, özv. Schollenberg Katalin és Bolmánac János segélyezése, aszfaltjárdá tisztogatói állás szervezése, harmadik közpénztári előfogatos felfogadása, dr. Polgár Gusztáv fuvarátalány emelése, özv. Bulya Julianna segélyezése, özv. Negrov Makréna segélyének emelése, közpénztári bíró fizetése, tenyészvikák és kanok eltartási költségeinek fedezése, Hörömpő János fizetése, Erzsébet árvaház anyagi támogatása, Fekete Antal ev. ref. lelkész tisztelet-

dija, albiró és esküdtek fizetése és Sztanovjev Péva állandó segélyezése jóváhagyattak.

Tündéres Ormay Géza drágasági pótléka és fizetése, közpénztári kertész, a kisbírák és a gypmester fizetése, kéményseprő díjazásának emelése és behajthatatlanná vált megyei utadónak a közpénztárból leendő fedezése jóváhagyattak.

Tündéres Ivanits Cyörgy gör. kel. lelkész tiszteletdíja Pótlásra visszaadott.

Tündéres Jakovity Mihály ösztöndíja, halott kém fizetése, Vlavovits Tósa ingatlanának megvétel, rendőrség fizetése, előfogatos fizetése, közpénztári tanítók és a körorvos nyugdíjjárulékaik megváltása a postamester lakbére és a gör. kel. egyházközség segélyezése jóváhagyattak.

Boldogasszonyfalva Vukov Jakab drágasági pótléka, fogyasztási adóhiány mikénti fedezése, a postamester segélyezése, az izr., a róm. kath., és az ág. ev. egyházközség segélyezése, fogyasztási adóellenőrök tiszteletdíja, gypmesteri fizetés emelése, tisztviselők korpótléka és ménistáló felépítése. Jóváhagyattak.

Boldogasszonyfalva kutmester felfogadása. Részben feloldatott.

Csurug adóhátralek stb. leírása, község csatornázata, Sárközi Sándor tanulmányi segélye, közgyűlési jegyzőkönyvek fordítási díjainak fedezése, Málty Nevenka tanulmányi segélye, nőljárok vagyonának tűzkr elleni biztosítása, csurug-zsabyai törvényhatósági uttest Csurog község belterületen húzó úttestrészt aszfaltozása, egy hintó beszerzése, iskola tatarozása, Kies Vendel postamester segélyezése, epreskert létesítése, óvoda építése hitközségek segélyezése, piactér bekerítése, legelő bérlete és a legeltetési díjak megállapítása és várm. utadó megváltása jóváhagyattak.

Csurug Radonits Luka segélyének visszatérítése. Feloldatott.

Csurug a budai gör. kel. püspökség területén levő iskolák támogatása, óvónők tisztogatási és kert megváltási átalánya, Zélics Péter és neje segélyezése, Radonits Luka tiszteletdíja, a Bácsföldvár felé vezető utca kiaszfaltozása, Tarpaviczka Emil gyógykölttsége, Jegricska barai hid tatarozási költségeinek fedezése, hitoktatók tiszteletdíja, közpénztári orvosok látogatási díjainak megváltása, Urbán-féle földvétel tárgyában kiküldött küldöttség költségei visszatérítésének elengedése és a mérlegpénzek hovaforodítása. Jóváhagyattak.

Nádalya anyakönyvi díjak hovaforodítása, a községi előfogatosok fizetése, a községi épületekben levő emésztőgödörök tisztogatása, egy tenyészállat gondozói állás szervezése, Obrovacsi Lázár részére történt házhelyeladás és Sztanimirov Luka házhelyvétele. Jóváhagyattak.

Nádalya Rákity Trifun tanulmányi segély. Megsemmisített.

Nádalya szegényháznak járványkórházzá leendő átalakítása Megsemmisített.

Nádalya dr. Schwartz Adolf tanulmányi segélye, Rantz Ferenc segélyezése, egy kórházzolgái állás szervezése, bélyegárusítás, Szurducsky Illés tanulmányi segélye és orvosi laképület megvétel. Jóváhagyott.

Sajkáslak kisbírák fizetése, a községi rendőrség fizetésrendezése, faiskola szakkezelő díjazása, Nikolics Zsiga igazgató-tanító tiszteletdíja, körorvos fuvarátalányának emelése, közpénztári irnok fizetése, aljegyzői állás szervezése és Temerinác István gör. kel. lelkész hitoktatási díja. Jóváhagyott.

Sajkásgyörgye Vrbaski Natália tanulmányi segély tullepésének törlése, országos betegápolási pótadó megváltása, községi kertész, gypmester fizetése, községi óvónő fűtési átalányának emelése, 1912 évi közmunka tartozásának a községi pénztárból leendő fedezése, Sovlyanszki Sztievan földbérlete, szegény iskolás gyermekek segélyezése, község csatornázata és 1911 évi fogyasztási adóhiány fedezése. Jóváhagyott.

Zsabya novoszellői földek kártalanítása, az esküdtek jutalmazása, Apity Joca segélyezése, az országos betegápolási pótadó megváltása, Boskov Tanasztia segélyezése, a vm. utadó megváltása és fogyasztási adó ellenőrök jutalmazása. Jóváhagyott.

A **títeli rétkelő bizottság** határozata Csonkity Lázár behajthatatlan tartozásának törlése. Pótlásra visszaadott.

A **títeli rétkelő bizottság** határozata egyes bérlőknel behajthatatlanná vált bérlői összegek leírása, régi behajthatatlan követelések, tévesen előírt bérlői összegek leírása, Obrenov Tósa által elsikkasztott összeg leírása és 910.000 korona rétipénz felesleg felosztása. Jóváhagyott.

Titel aszfaltjárdá után vállalkozónak még kijáró összeg tárgyában készített kötelezvény elfogadása iránt. Jöv.

Obecse Nagy István és társai államosított

díjnokok napidíjainak havi előleges részletekben leendő kiutalványozása. Jöv.

Mátételke 1911 évi pótadó kivételi kulcs megállapítása. Jöv.

Csurug özv. Fianák Józsefné és társai utadó tartozása. Jöv.

Nádalya Fischer Dániel utadójának mikénti fedezése. Jöv.

Mohol behajthatatlan községi követelések leírasi munkálatainak a járási számvevő által való elkészítése. Jöv.

Bácsalmási főszolgabíró jelentése Szommer József jegyző természetbeni járandóságának megállapítása. Pótlásra visszaadott.

Özv. Orosz Györgyné kérvénye állandó ellátásban való részesítése iránt. 176 koronát állapítottak meg.

Özv. Kancsár Antalné kérvénye állandó ellátásban való részesítése iránt. 191 koronát állapítottak meg.

Lohr Antal zombori lakos műszaki díjnak kérvénye fizetésének felemelése iránt. 6 kor-ról 7-re fölemelték.

Kloyber József és Lukinity Róbert ideiglenesen alkalmazott utmesterek kérvénye napidíjainak felemelése iránt. 3 koronáról 5 koronára fölemelték.

Özv. Weinrich Dánielné kérelme jegyzői özvegyi nyugdíjának felemelése, vagy évi 300 korona kegydíj megállapítása iránt. Elut.

Lukits Márton szondi kisbíró kérelme segély iránt. Elut.

Gaal Imréné kérelme kegydíj, gyógy és temetési segély megállapítása iránt. Elut.

Özv. Fityi Józsefné kérelme özv. ellátás iránt.

Jovánovits Bránko szenttamási irnok kérelme az előbb viselt irnoki állásáról történt lekötésnése előtti szolgálati idejének, nyugdíjba leendő beszámítása iránt. Elut.

Özv. Szalay Mihályné kérelme az elhalt Mihály fia utáni nevelési járuléknak, Rózsika leánya részére leendő további folyósítása iránt. Elut.

Simonovits József obecsei rendőr kérelme kegydíjaztatása iránt. Elut.

Özv. Markovits Milosnó kérelme, özvegyi nyugdíj és nevelési járulékok iránt. Évi 300 és 100 kor megállapítottak.

Özv. Jugenheimer Ferensné kérelme özvegyi ellátás és nevelési járulékok iránt. Elut.

Nopper Ferenc hódsági jegyző kérelme a segédjegyzői minőségben befizetett nyugdíjjárulékaik visszatérítése és vármegyei jegyzői, valamint a községi alkalmazottak nyugdíjintézménye közötti viszonyosság kimondása iránt. Elut.

Ily. Kármén Pál palánkai utmester kérelme, a vármegyei rendszeres díjnak, valamint a másodosztályu járási irnoki minőségben eltöltött szolgálati minőségben eltöltött szolgálati idejének a nyugdíjba leendő beszámítása iránt. A kérelem teljesített.

Allaga Pálné kérelme özvegyi nyugdíj és nevelési járulékok iránt 790 és 200 korona megállapítottak.

Alispáni előterjesztés 657 K 12 fillérnek, mint a vármegyei terhelő *tített asphalt dílnak* az építkezési alpból való kifizetése iránt. Jöv.

Alispáni jelentés Burnách Irmának a cirkevencai László Gyermekek otthona való elhelyezése tárgyában. Jöv.

A vármegye alispánjának jelentése a *nemesmilitári* orvosi laképítés ügyében. Jöv.

Dr. Nagy Lajos felebbezése helyettes orvosi díjazása tárgyában *Tataháza* és *Mátételke* által közott határozatok ellen. Elut.

Berna Gyula felebbezése *Ada* a nagyvendéglő bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. Elut.

Dr. Markovits Soma és Kalmár Zsigmond felebbezése *Csurug* husvizsgáló kártalanítása tárgyában hozott határozat ellen. Elut.

Bácsföldvár a községi orvosnak adandó személyi pótlék. Jöv.

Parrag husvizsgálattal megbízott községi végrehajtó fizetésének megállapítása. Jöv.

Jánoshalma ingatlan bérbeadása. Jöv.

Pincéd községi alkalmazottaknak betegség esetére leendő biztosítása. Jöv.

Dernye ideiglenes kölcsön felvétele. Jöv.

Bácskertes a járási rendőrfelügyelő fizetés felemelése. Jöv.

Apatin 3 új óvoda felülvizsgálatáról felvett jegyzőkönyv. Jöv.

Bácszentiván óvónő fizetés felemelése. Jöv.

Monostorszeg községi alkalmazottak fizetésének betegség esetére való biztosítása. Jöv.

Gombos segédjegyzők drádasági pótléka. Jöv.

Monostorszeg vasút céljaira megszavazott hozzájárulásnak kölcsön útján leendő fedezése. Jöv.

Katymár vasútállomáshoz vezető tvh. műút folytatását képező közut építési költségeihez való hozzájárulás. Jöv.

Órszállás vasuti állomáshoz vezető tvh.

közútból kiágazó községi ut építési költségeinek kölcsön útján leendő fedezése. Jöv.

Csátalja helyettes és a napidíjas segédjegyző javadalmazásának megállapítás. Jöv.

Kula egyes utcáinak öntözésére vonatkozó szabályrendelet megalkotása. Jöv.

Ujverbász önkéntes tűzoltó-testület segélyezése. Jöv.

Verpód községi segédnyelvezet jutalmazása. Jöv.

Martonos Olovits István és társai közmunka tartozása. Jöv.

Nemesmilitics községi népkönyvtár alaphoz való kölcsön felvétele. Jöv.

Magyarokanizsa új városháza lakatos munkálatainak mázolás, tűzoltószerek beszerzése. Jöv.

Boldogasszonyfalva az ovodaépületben felállítandó félszer. Jöv.

Csuróg második ovoda tatarozása és tisztviselők ötödéves korpótléka. Jöv.

Káty iskola céljaira leendő telekvétel. Jöv.

Dunagárdony Zitta Leó drágasági pótléka. Jöv.

Nádalya Utcza István temerini lakos utadójának a községi pénztárból való fedezésének megtagadása iránt. Jöv.

Náualja Löbl Adolf bácsföldvári lakos és *Nádalya* Fischer Ignác óbecsei lakos utadójának a községi pénztárból való fedezésének megtagadása iránt. Jöv.

Özv. Buschbacher Józsefné kérelme özvegyi ellátás iránt. 180 kor. megadott.

Özv. Farkas Károlyné kérelme özvegyi ellátás és nevelési járnék iránt. 100 és 120 korona megállapít.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1912 július 6.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma ifj. *Vojnits* István főispán elnöklésével rendes havi ülését tartotta, melyen jelen voltak: Dr. *Szabolcsy* Dusan főjegyző, mint a szabadságon levő alispán helyettese, *Vitányi* p. ú. tanácsos, mint a pénzügyigazgató helyettese, *Sztankovits* György műszaki tanácsos, államépítészeti hivatali főnök, dr. *Frank* Mihály árvaszéki elnök, dr. *Deák* Béla főügyész, dr. *Sági* Samu helyettes vármegyei főorvos, *Popovits* Aurél kir. főügyész-helyettes és *Schick* Ernő jegyzőkönyvezető.

Vitányi József pénzügyi tanácsos jelenti:

I. Junius hóban befolyt egyenes adóban. Az 1912 évi junius hóban befizetett 135069 K 92 f. Az 1911 évi junius hóban 144545 K 39 f. Az elmúlt hóban kevesebb 9475 K 47 f. Az 1912 évi január hó 1-től junius hó végéig befizetett 412975 K 44 f. A múlt év hasonló időszakában 3972374 K 04 f. Ez évben több 1157381 K 40 f.

II. Hadmentességi díjban: 1912 évi junius hóban befizetett 1905 K 66 f. Az 1911 évi junius hóban 4125 K 50 f. Az elmúlt hóban kevesebb 2219 K 84 f. 1912 évi január hó 1-től junius hó végéig befizetett 30251 K 7 f. A múlt év hasonló időszakában 33192 K 4 f. Ez évben kevesebb 2940 K 97 f.

III. Bélyeg és jogilletékben: 1912 évi junius hóban befizetett 307322 K 95 f. Az 1911 évi junius hóban 305311 K 46 f. Az elmúlt hóban több 2011 K 49 f. Az 1912 évi január hó 1-től junius hó végéig befizetett 2049817 K 98 f. A múlt év hasonló időszakában 1889396 K 81 f. Ez évben több 160421 K 17 f.

IV. Fogyasztási és italdóiban: Az 1912 évi junius hóban befizetett 101730 K 39 f. Az 1911 évi junius hóban 105755 K 3 f. Az elmúlt hóban kevesebb 4024 K 64 f. Az 1912 évi január hó 1-től junius hó végéig befizetett 700087 K 63 f. A múlt év hasonló időszakában 679595 K 78 f. Ez évben több 20491 K 85 f.

A tanfelügyelő helyettese jelenti:

A nem állami tanítók fizetésének az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében való rendezése céljából az elmúlt hónapban 400 korona, eddigelő összesen 232.161 korona államsegély folyósított.

Az elmúlt hónapban hivatalosan meg lettek látogatva a következő népoktatási tanintézetek: A titeli és sajkaslaki áll. el., mozsori községi elemi, mozsori és sajkaslaki róm. kath. elemi népoktatási, a titeli állami és egyesületi, a mozsori községi kisdodovák összesen 23 tanteremben.

Az ezen tanintézeteknél észlelt hiányok orvoslása iránt javaslataimat az ülés folyamán külön fogom megtenni.

Dr. Sági Samu vm. helyettes főorvos jelenti:

Az általános egészségügyi viszonyok e hó folyamán kiválóan kedvezők voltak. A körmozgamaom csekély számaránya és veszélytelen jelle-

génélfogva a hatósági közegek rendszerinti eljárásán kívül egyéb külön intézkedést nem igényelt, ugyszintén a hevenyfertőző kórok is jelentékenyen csökkentek.

Ugyanis felmerült:

1. a *roncsoló toroklob.*: B. Almás, Mélykut, Szond-Militics, Hódság, Sztfulöp, Pacsér, Bajsa, Okér, Sgyörgye, Zsablya és Zentán 62 esettel, ebből gyógyult 48, meghalt 12, ápolás alatt maradt 2;

2. a *vörheny*: Madaras, Katymár, Bbokod, Kula, Káty, Tapolca, Zsablya és Ujszivácson 47 esettel, ebből gyógyult 41, meghalt 6,

3. a *kanyaró*: Bajmok, Szond, Derye, Veszka, Torzsa, Opalánka, Kossuthfalva, Petrócz, Csantavér, Borócz, Topolya, Zsablya, Mozsor, Kiszács, Mohol, Gádor, Kerény, Órszállás, Mkanizsa és Zentán 193 esettel, ebből gyógyult 187, meghalt 9, ápolás alatt van 3,

4. a *hökhurut*: Sajkásszentiván, Dgárdony, és Petróczon 40 esettel, ebből gyógyult 10, meghalt 3, ápolás alatt maradt 27. A hagymáz csak szörványosan fordult elő, összesen 4 esettel.

Egyéb említésre méltó mozzanat nem fordult elő.

Sztankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője jelenti:

A törvényhatósági közutak és azokon levő műtárgyak állapota kielégítő, kivéve a *zombori, óbecsei thatósági közuti Cservenka községen átvonuló szakaszát*, a hol m. hó 26 án felhőszakadás folytán az utesten az árvíz átfolyt és annak gyorsabb levezethetése végett az uttest 10 helyen átvágatott, mi által ezen utszakason a közlekedés ideiglenesen szünetelt: jelenleg azonban már annyira helyreállítottat, hogy az akadálytalan közlekedés most már biztosítva van.

A vármegye közuti költségelőirányzat terhére engedélyezett utépítések közül:

a) a *zombor-óbecsei* tvh. közut Kula községen átvonuló és terméskövel burkolt 41. 5—43 364 km. szakaszának kavicsos uttá való kiépítése a pótlólag engedélyezett utszabályozással folyamatban van és betelezéshez közeledik.

b) a *turjai* vasuti állomáshoz vezető tvh. közut folytatolagos építése iránt az intézkedés megtéte.

c) a folyó évben előirányzott 10 utkaparóház építése részben folyamatban, részben pedig legközelebb lesz megkezdhető.

d) a *piros-ujvidéki* tvh. közut építési munkái vállalat útján biztosítva vannak, azok legközelebb lesznek megkezdhetők.

e) a *szabadka-gombos-palánkai* h. é. vasut mentén fekvő községeknek vasuti állomáshoz vezető tvh. közutjainak építéséhez szükséges helyszíni felvételek megejtettek, a vonatkozó műszaki műveletek nagyrészt elkészültek és jóváhagyás végett felterjesztettek.

Az állami beruházásokról szóló 1904 évi XIV. t. c. alapján végrehajtandó utépítések közül:

1. a *bács zsablya-titeli* tv. hatósági közut 43.969—60.00, 63.00—68.00 és 70. 76 107 km. szakaszain Okér, Temerin és Zsablya között a földmunka befejeztetett, a kőszállítás pedig nagy erővel folyamatban van.

2. a *zombor palánkai* tv. hatósági közut 11.390—26.944 km. szakaszán Sztapár, Doroszló és Militics között a kőanyag szállítása ismét megindult és jelenleg folyamatban van.

3. a *hódság-bácsi* 14.255 km. hosszú és a bács bácsujlaki 15.670 km. hosszú tvh. közuton az utépítés 5 km. hosszban kész, az alapok 5 km. hosszban ki van szállítva és jelenleg folytatolag szállítódik. A hengerlés folyamatban van.

4. a *bács vajszkai* 10.650 km. hosszú tvh. közuton a földmunka és a műtárgyak építése teljesen befejeztetett, az utépítés 1 km. hosszban kész, 4 km. hosszban az alapok és kavics ki van szállítva és hengerlés alatt áll, a hátralévő szakaszon pedig a kőszállítás folyamatban van.

5. *dunagárdos-petrócz-ósovői* tv. hatósági közut 0.0—6.10 és 9.9—20. 634 km. szakaszain az építési munkák nagy erővel folyamatban vannak, a földmunka kész, a kőpálya 3 km. hosszban kész, a kőanyag szállítása folyamatba van.

6. a *futak csereviczi* révhez vezető tv. hatósági közut az építési munkálatok szünetelnek, mert az anyag termelő hely és kőanyag még mindék viz alatt áll.

7. a *hódság-bácsi* tvh. közut 0.0—0.625 km. szakaszán Hódság község belsőségében az építés bazalt kisköburokolattal biztosítva van és legközelebb meg fog kezdetni.

8. a *kossuthfalvai* vasuti állomáshoz vezető tvh. közuton a kőanyag szállítása és annak beépítése házi kezelésben folyamatban van.

9. az *apatin-sztapári* tvh. közut 10.334—16.740 km. szakaszán Bácssziván és Sztapár között a földmunka kevés kivétellel kész, a kőanyagok szállítása pedig folyamatban van.

10. a *kula-bácskereszturi* tvh. közut 1.316—11.465 km. szakaszán a földmunka elkészült, a kő- és kavicsanyag szállítása nagy erővel folya-

matban van. A kőanyag beépítése és annak behengerelése legközelebb fog megkezdetni.

11. az *ujvidék-szegedi* tvh. közut 26.700—36.700 és 38.818—45.345 km. szakaszain Temerin, Bácsföldvár és Óbecse között a földmunka folyamatban van.

12. A *szabadka-topolyai* tvh. közut 26.692—29.504 km. szakaszán Topolya község határában a földmunka befejeztetett, a kőanyag szállítása pedig folyamatban van.

Végül van szerencsém azon örvendetes tény tisztelettel bejelenteni, hogy Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak f. évi május hó 20-án kelt 37081/l. C. 1912 számú rendeletével Bács Bodrog vármegye és Zombor sz. kir. város belterületén átvonuló bezdán—titel—pancsovai tvh. közut bezdán—kulai szakaszának a viszonyok által indokolt államosítására vonatkozólag Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur által az 1912 évi állami költségvetés indokolásában a törvényhozás elé terjesztett jelentését a költségvetés megállapításával, a törvényhozás elfogadván az említett utvonulat a közutakról és vámokról szóló 1890 évi I. t. c. S-ai alapján az 1912 évi jullus hó 1-ső napjától kezdve ezen utszakas az állami közutak hálózatába a vármegye és város mint átadók, valamint a m. kir. államépítészeti hivatal mint átvevő küldő tjeinek közbenjötté mellett ténylegesen átvétetett.

Ezek szerint tehát megvalósult a vármegye közönségének egy régi óhaja, hogy a jelerlegi vármegyei törvényhatósági közutaknak egy része állami kezelésbe vétetik át és hogy ezáltal lehetővé tétetik a kiépített vármegyei törvényhatósági uthálózatot a lehető rövid idő alatt kiépíteni, mert a közuti alaphal fentartási és kezelési költség címén évenként oly nagyobb kiadási összeg szabadul fel, amely jövőben új utak építésére és fentartására lesz fordítható.

Az ujvidéki polgármester ünnepeltetése.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, 1912. jul. 6.

Dr. *Demetrovics* Vladimir ujvidéki polgármestert zajos ovációban részesítettek abból az alkalomból, hogy a fejedelem a *királyi tanácsos-ságot* adományozta neki.

A mult csütörtöki városi közgyűlésen az elnök *Matkovits* Béla főispán meleg szavakkal üdvözölte, s indítványára elhatározták, hogy az ünnepi esetet jegyzőkönyvben örökítik meg. A lépés éljenek elhangzása után a polgármester szép beszédben köszöntö meg a neki jóleső figyelmet s ígéretet tett, hogy a város érdekében mindent el fog követni.

E hó 4-én pedig bankétet rendeztek a polgármester tiszteletére, melyen a város színe-java volt jelen.

Matkovits Béla főispánt nagy figyelemmel halgatták s zajos tetszéssel fogadott felköszöntőjében többi közt ezeket mondotta az ünnepeletről:

»Rég mult időkben, az ókorban is szokásos volt a fejedelmi kegy dicsőségének sugarával ékesíteni azokat a kiváló férfiakat, akik a haza, trón vagy a közügyek iránt kitűnő érdemeket szereztek. Ezeket a kiváló egyéneket a polgárok különös tiszteletben tartották és erőnyeiket fenn magasztalták. Midőn ma itt egybegyűlünk, mindannyiunkat öröm tölt el, mert mi is üdvözölhetünk körünkben egy kiváló férfit a polgármestert, akit szintén kiváló kegy ért akkor, midőn buzgó szolgálatainak elismerése fejében dicsősségesen uralkodó királyunk neki a királyi tanácsosságot adományozni kegyes volt. Nem kívánom azokat a rendkívül sok és nagy érdemeket felsorolni, amelyeket a polgármester szerzett, csak azt akarom konstatálni, hogy önk el-sősorban ismerik az ő működéését és tudhatják legjobban, hogy ő hosszú évek során át a haza és a város érdekében kifejtett buzgó tevékenységével erre a királyi kegyre igazán rászolgált. De konstatálni kívánom azt is, hogy az ilyen kitüntetések alkalmával nemcsak a szab. kir. város polgármesterét éri kegy nemcsak az ő személye lett kitüntetve, hanem kitüntetve lett az egész város.

Szlezák Lajos orsz. gyűl. képviselő a következő, a jelenlegi közéleti állapotokba igen érdekesen bevilágító nagy szónoki ügyességre valló bevezetéssel mondta a polgármester érdemeit érintő szép beszédét.

»A mai közállapotok nem kedveznek az igazi érdem ünneplésének, mert a politikai szenvedelmek elhomályosították az emberek legszebb és legnemesebb érzéseit. A politikai pártusák által felkorbácsolt indulatok tulharsognak minden hangot, amelynek célja volna az emberek figyelmét egy érdemekben eltöltött és mindvégig fáradhatlan tevékenységgel kapcsolatos életre felhívni.

Csupa gyűlölködés, csupa harag és széthuzás tapasztalható ma mindenfelé. Ilyen időben ugyanis az emberek kevesebb érzést, kevesebb tapintatot szoktak tanusítani a valódi érdem elismerése tekintetében. Pedig valósággal felvidul az ember lelke és megkönnyebbül, midőn a gyűlölség és szétvonás világából kiemelkedve és elvonulva öszetalálkozik rokonérzésű emberekkel, akik a komoly és teremtő munkát megbecsülni tudják.

Még többek felszólalása után az ünnepelt megható szavakkal köszönte meg az óvációt.

A „Futaki Tüzoltó-Egylet” ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Ófatak, 1912. júl. 6.

Június 30-án szép ünnepe volt a futaki tüzoltó-egyletnek. A tüzoltóaktanyában nemrég felépült figyelő torony vérszharangjának felszentelését ünnepelte.

Szombat este fátylasmenet vonult gróf *Chotek Rezső*, az egylet fővédnökének kastélya elé, ahol a tüzoltó zenekar szerezénadót adott.

Vasárnap délelőtt *Wiederkehr* József futaki plébános felszentelte a harangot és e keretben a feiebaráti szeretetről a néphez és tüzoltókhoz vallásos beszédet intézett. Az ünnepélyen jelen volt gróf *Chotek Rezső* és gróf *Chotek Rezsóné* a harang keresztanyja, aki mint annyi sokszor, most is ismételt a legnagyobb készséggel és szeretettel szolgálta e humanisztikus ügyet.

Weiser Antal tanító, az egylet új, agilis elnökének vezető keze ott volt az ünnepély kezdő aktusától, annak végső akordjáig és az ő részéről elhangzott beszédek emelték az ünnepélyt ama felszínre, amelyről csak az elismerés hangja szólhat. A tüzoltóság főparancsnoka *Kaffka* Károly uradalmi tisztviselő, az őt jellemző ügybuzgósággal vezette az ünnepélyt.

Huszonöt éves találkozó.

— Saját tudósítónktól. —

Ujverbász, 1912. július 9.

Huszonöt éves találkozó. Lélekemelő szép ünnepség folyt le folyó hó 6-án Ujverbászon az ág. ev. iskolában. Sauer Frigyes, az ág. ev. iskolák igazgatója ekkor tartotta ugyanis találkozóját azokkal a tanulóitársaival, kikkel ezelőtt 25 évvel a soproni ág. ev. tanítóképzőben képesítőt szerzett.

A vendéglátó Sauer volt, a verbászi közélet kiváló értékes tagja. Meghívására eljöttek, *Riciniger* Ignác a kitűnő tankönyvíró Turócbesztercéről, *Takács* József Mihályról (Sopron m.) *Kiss* Lajos Magyarkeresztúrról (Sopron m.) s *Csatáry* Kálmán Pogányszentpéterről (Somogy m.)

D. e. 10 órakor gyűltek össze a régi osztálytársak s tiszteletükre a verbászi társadalom minden rétegéből szép számu közönség. Az ünnepelő közönségnek Sauer Frigyes mutatta be régi, kedves kenyeres pajlásait, ma az élet delén álló derék férfiakat s egyuttal elmondotta hogy távolmaradásukat igazolták *Varga* János Nemesangról, *Gelei* Frigyes Sopron, *Horváth* Ferenc Aszód, Ugyiszintén egykori kedves tanárunk, most a soproni képezde igazgató; *Pap* József, kinek fontos tanárválasztási gyűlés miatt kellett elmaradnia. Sauer bemutatója és beszámolója után *Wagner* G. Adolf ág. főesperes üdvözölte a messziről eljött vendégeket magas szárnyalású szép beszéddel, majd a bácskai ág. ev. tanítóegylet elnöke *Kvasz* István mondott szép beszédet az egyesület nevében.

Kiss Lajos válaszolt a szíves üdvözlésekre a meghatottságtól remegő hangon mondva hálás köszönetet a velük való együttérzésért. Hogy a lélekemelő szép ünnepség értékét és fényét emelje, *Wagner* Adolf főesperes kedves meglepetéssel szolgált. Az ünnepség hivatalos részének végeztével ugyanis zsebébe nyult s két megbízó levelet vett elő *Sauer* Frigyes és *Kvasz* István számára s tudtul adta nekik, hogy a bányai ág. ev. egyházkerület egyházmegyében a közelebb lefolyt választás eredményeképp őket

érte e kitüntetés, hogy az egyházkerületi közgyűlésen e tanítóegylet képviseljek.

Zugó élnézések és a Himnusz eléneklése után a község nevezetességeit tekintették meg, délben pedig a Kaszinó szállóban népes bankett volt, hol sok szép beszéd keretében ünnepelték az egykori osztálytársakat. Utána még néhány napig Sauer páratlan vendégszeretettel élvezték az idejött jóbarátok s azzal a benyomással tértek otthonukba, hogy a Bácskában a tanítókat megbecsülik.

H I R E K.

Gondolatok.

Mindenütt és mindenben lehet jót találni, s ha azt megtalálni nem tudjuk, csak a mi saját hibánk.

*
Nem nehéz azokat szeretni, akik minket szeretnek és megértnek.

*
Szigorúság többre kényszeríteni valakit, mint a mennyire képes.

*
A tulbölcs ember már az első fokán áll az örületnek.

*
Nem az az igazi boldog, kit születése tesz azzá, hanem aki kivívja azt magának a sorstól.

*
Az okatlan ember gazdag, az okos boldog akar lenni.

MERSZTORFNÉ NACSA TESSA.

Szerelmek.

Az aranypók.

Irta: **Hantos** József.

Sötét felhők sikamlottak az örök végtelenségben, itt-ott összetolódtak, mintha ráborulnának egymásra, az eső is esett, harmatos csöppek megáztatták a tarka virágok hervadó kelyheit, sehol semmi duzzadó, vig élet, mindenütt csak szomorú mozgás, ösztönszerű kapkodás, mely annyira sajátja az embernek, az élő lénynek. Lesz-e még öröm, amelyben egyek lesznek az emberek, lesz-e még boldogság a földön, amely után annyira vágyódnak és lesz-e folytatása keserves mozgásunknak egy másfajta életben, ahol test nélkül lebegnénk, elszakítva a földiekől, körülövezve csodás fénytől, káprázattal és sirunk-e ott is majd, zokogva lelkünkkel keresünk-e valakit, akit a földön nem találhattunk meg, holott úgy törtéttünk utána.

Kábult voltam, semmit sem éreztem, csak sápadt arcú kicsikém testének forróságát és zengzetes, ezüstös hangokat. Átölelve tartott lihegő mellén, szemembe mosolygott és én bámultam szépségét, — olyan mint az álom, melyből sohasem tudjuk kihámozni, melyik a való és melyik az igéző lebbenés.

— Volt egy jó barátom — beszélt zengő hangjával, együtt jártunk iskolába, sokszor együtt aludtunk a zárdában kemény ágyon, összebujtunk, s a hold sárga fénye mellett beszélgettünk az eljövendő boldogságról, a férfiakról, csókokról, a pici gyerekekről, akiknek mi adunk majd életet. Nem volt nagyon gazdag, de azért mindig elegáns, testhez álló ruhákba öltözködött, amelyek kidomborították fiatal, fehér testének idomait, keblét selyem, puha csipkés ing csókolgatta s magába szivta finom bőrének részegítő illatát.

Nagyon művelt lány volt, rajongott a művészetért, a zenéért és ismerte az írók műveit, az erotikusokat is, autogramokat kért a művészekről szerelmes lány levelekben. Telve volt ideális gondolatokkal, semmit sem utált jobban mint a bűnt, a piszkot amely annyira lealjasítja az embert.

Mikor kikerült a zárdából a szelíd apácák és szórórok közül, boldog volt, hogy megszabadult a sejtelmes, titkolózó levegőtől ahol mosolyogni sem szabad, egymás szemébe is csak összekulcsolt kezekkel szabad nézni s hatalmas nekilendüléssel vágyva, remegő szívvvel indult neki az életnek, amelyet rózsának is szoktak nevezni. Fiatal tüdejé megtelt az annyiszor sóvárgott szabad levegővel, örökké mosolygott és dacosan vetette hátra fejét, úgy hogy frizurája elomlott márvány nyakán amikor üresfejű ifjú legénykéék szemtelenül buzavirág szemébe néztek és rája kacsingattak.

Hazasietett szüleihez — egy erdélyi kis faluba — és várta a férfit aki eljön majd érte és elviszi őt boldog, enyelgő világba, ahol nem csinálnak mást, csak szerelmes szavakat suttog-

nak és csókolódnak, szerető karokkal forrón ölelve egymást. Bálokba — fejlett lányok sikamlós álma — sűrűn járt, a széles, ábrándos keringőket, tüzes táncokat bájosan, izgatón, könnyű lépésekkel táncolta, kacéran meglengelve szoknyáját. A férfiak bolondultak utána és ő lenézte azokat.

Egyszer meghívta barátjánéje valami isten háta mögötti faluba bálba, a szindarabban szerepet is adtak neki, király házasságban a bán lányát játszotta, a pártnerje állomás főnök volt, aki nagy Lajos szerepét kreálta és mint tudja, — fordult felém — a király elveszi a szép camillát. A főnök ügyes ember volt, jól játszottak mindaketten, sokat foglalkoztak egymással és amit a szindarabban műveltek, valóra vált, a főnök megkérte a lány kezét, s nemsokára meg lett az esküvő is. Barátom szerelmesen kapaszkodott férje karjában, sokat sétáltak nyári estéken a virágos kertben, a hűvös levegő csapkodta arcukat és csókolódtak, hisz oly jó egy fiatal lánynak meleg ajkát homályos ezüstös éjszakán megcsókolni kispadon ülve a harmatos virágok között és oly rövid az élet.

Nászutukon a gyémántos Velencébe is elérték, ittas szemekkel pihengettek a sikamló, csendesen ringó gondolatokban. Bejárták templomokat, a rococo San Moisé-t, San Marco székesegyházát, az összes képtárakat, nevezetesebb épületeket, imádták e sok szépséget, a szemük is könnyezett, édesen boldogan. Alig tudtak megválni Velencétől hozzászoktak a sok fényhez s a fiatal menyecske tudomány szomját egy időre kielégítette. A szíve hevesen dobogott arra a gondolatra, hogy azokat az épületeket nézheti, a templomban talán arra az oszlopra támaszkodott, amelyre egykor Goethe, Bayron, az utcán tereken talán kicsi lába azt a követ érinti, amelyen Heine lépdelt, aki oly szerelmes tudott lenni és oly cinikus.

Sirt amikor elhagyta Velencét, lobogtatta a város felé asszonyhústól illatos zsebkendőjét, hozzásimult egészen férjéhez, mintha félt volna valamitől és megrebbent, amikor a Pizani palota homlokzatának már csak a csücskét látta.

Szomorú volt egész uton és férje hiába akarta vigasztalni csókkal öleléssel. Mintha lelkét hagyta volna Velencében, senkivel sem beszélt, némán ült a fülkében kétségbeesett ura mellett, arca fehér volt, mint egy szobor, csak pillái rezegtek arcizma rándult meg néha-néha és harapott ajkába zománcos, csillogó fogaival.

Tétovázó tekintetével folyton kinézett az ablakon, nézte a sárga kalászokat, a fákát erdőt anélkül azonban, hogy érdekelte volna. Mikor hazaértek egészen megtört volt, beesett beteges arcu.

(Folyt. köv.)

Lapunk vezére, Latinovits Pál orsz. képviselő 4 heti tartózkodásra *Bad-Nauheimba* utazott.

Az alispán szabadságon. *Scultély* Ferenc alispán a vármegyétől kapott 6 heti szabadságát a napokban kezdi meg.

Áthelyezett szolgabíró. A főispán dr. *Ritter* Gyula palánkai szolgabírót Titelre helyezte át.

A zentai hírlapirodalom köréből. A zentai *Összetartás* eddigi szerkesztője, *Dudás* György tanulmányai folytatása végett távozván a városból, kénytelen volt állását elhagyni. Helyét a függetlenségi párt egyhangú megbízásából, dr. *Sóti* Adám jónévű ügyvéd foglalta el.

Uj ügyvéd Szabadkán. Dr. *Havas* Emil Szabadkán ügyvédi irodát nyitott. Dr. *Havas* A megyebeli újságírói karnak egyik jótollu és agilis tagja.

Az őrszállási plebánia adminisztrátorává *Sütő* János káplánt nevezte ki az érsek.

Házasságok. Dr. *Beyer* Ede ujvidéki segédtanfelügyelő eljegyezte *Rutterschmidt* Margitot.

Kovács Kázmér titeli aljegyző a napokban tartotta esküvőjét *Kegl* Ettivel Törökbecsén.

Altmann József petróci kereskedő a napokban vette feleségül *Weitzenfeld* Bertát Ujvidéken.

Kovács J. János Zentáról eljegyezte *Fischer* Gizit Csókán.

Schill Ottó eljegyezte *Kelemen* Ellát Ujvidéken.

Wirth Imre budapesti magántisztviselő eljegyezte *Beck* Irént Zentán.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann* Mihály özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Utépítések akadályokkal. A *Roheuy* Károly és fia cég most építi a bács—zsablya—titeli és a zsablya—zsablyarévi utakat. Az építkezéseknek a terv szerint való befejezése körül akadályok merültek föl. A cég tehát arra kérte a vármegyét, hogy a megállapított befejezési határidőt hosszabbítsa meg. A vármegye a kérelmet teljesítette.

Pénzügyminiszteri kinevezések. A pénzügyminiszter Bihari Béla bajai adótitkár adóhivatali ellenőrré Törökbecsére, Payka Zoltán szatmárnémeti lakost a zombori p. ü. igazgatóság mellé rendelt számvevőséghez segélydíjaz számgyakornokká nevezte ki.

Uj tiszteletbeli vármegyei főügyész. Ifj. *Vojnits* István főispán a legutóbbi közgyűlésén dr. *Nagy* Ákos palánkai ügyvédet, az ügyvédi kar egyik kiváló, a palánkai társadalomban vezető szerepet betöltő tagját tiszteletbeli főügyésszé nevezte ki.

A vármegyei központi jegyzői kar köréből. Ifj. *Vojnits* István főispán *Scherer* Rezső vármegyei aljegyzőt a központi tisztviselői kar egyik szerényen, csöndben de fáradhatlanul munkálkodó tagját tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki.

A vármegyének az ujvidéki, illetve szabadkai vegyvizsgáló állomás hatáskörébe való bevonására kérték a vármegyei törvényhatósági bizottságot *Prokesch* János és dr. *Décsy* Dezső gyógyszerészek. A vármegye a kérelem ügyében úgy határozott, hogy föltérjesztést intéz a belügyminiszterhez.

A regőcei plébános beigtatása. Regőce új plébánosát *Maison* Jeromost — mint nekünk írják e hó 7 én igttatták be hivatalába. A délutáni vonattal érkezett az új lelképásztor. A vonat nagy sokaság, a lövészegettel és díszes bandériummal várta. A község nevében *Hiel* József jegyző szép, lelkesítő beszédben köszöntötte. Majd *Wahl* Mariska csokrot nyújtott át a hölgyek nevében. A plébánost hosszú kocsisor kísérte a községbe. A templomnál *Szorgh* Péter káplán üdvözölte meleg szavakkal. A plébániánál *Lollock* Alajos nagybirtokos, kegyur erzelemteli, megkapóan szép beszéddel köszöntötte az új plébánost. *Hiel* Hajnalka pedig izléses virágcsokorral lepte meg. Ez után lakoma volt, melyen *Maison* megható szavakban köszönte meg a szívélyes fogadást.

A topolyai állami polg. iskola ezidei értesítője is nagy gondtal és alapos szakavatottsággal lett megszerkesztve. *Kürtessy* Rezső igazgatója száraz tenybeli adatokat ügyesen csoportosította, hogy az intézet működésének eredménye könnyen legyen áttekinthető.

Halálozások. *Hümpfner* Alajos őrszállási plébános, id. kanonok e hó 1-én 61 éves korában meghalt. A lakosság impozáns részvételével temették el.

Az ujvidéki rendőrkapitányi hivatalnál netán szükséges közzvad képviselével állandó minőségben dr. *Königstättler* Ottó ottani ügyvédet, városi bizottsági tagot választották meg.

Egy nyugalmazott jegyző kérelme. *Zsigmond* Gyula nyug. pirosi jegyző arra kérte a vármegyet, hogy hátraleékos nyugdíjárulékait vállalja magára, vagy pedig engedje meg, hogy 10 koronás havi részletekben fizethesse. A vármegye az előbbi kérelmet elutasította, az utóbbit azonban teljesítette.

A liliososi jegyzőválasztást megfelelőbbé *Sietánovits* István és *tsai*. Minthogy a választás törvényes formák közt történt, a vármegye a felelőbbést elutasította.

Szerencsétlenül járt csónakázók. Izgalmas jelenetek játszódiák le vasárnap — mint levelezőnk írja — a bajai hajó állomásnál. Két berugott ember csónakázni vitt hat hét éves kiscsi gyereket a Dunára. Egy ideig egész zavartalanul csónakáztak, amikor egy hatalmas ár felborította a csónakot és a benneülők beleestek a vízbe. A parton állók megdermedve nézték egy ideig a habok ellen küzdőket és csak néhány perc múlva, szerencsére még jókor látták a mentéshez. Sikerült is mindannyiukat megmenteni, csak egy lelenc gyereket, *Csapó* Lajost vittek el a hullámok és mindezeidig nem találtak a nyomára.

Elsüllyedt hajó. A bajai hidnál, a pillérek között »a *Gizella*» nevű gőzös — mint levelezőnk írja — összeütközött egy vontató hajóval és oly erővel ütköztek egymáshoz, hogy a vontató hajó kormányosa, felesége s egy matróz beleestek a vízbe, a hajó pedig lefejt kapott és elsüllyedt. A vízbeesetteket kimentették, a hajó elsüllyedését azonban megakadályozni nem tudták. A kár nagyságát még nem ismerik. Az eljárást megindították, hogy kit és mennyiben terhel a felelőség a könnyelműségért.

Építkezések Csurogon. Csurog község előjárósága egy cédulához és ménistálló építésére 14,457-81 K. előirányzattal július 1-én tartott versenyargyalást. Ajánlatot tettek: *Lotz* András (Óverbász) 14,240-80, *Schmid* Fütöp (Ujverbász) 13,966-25, *Látov* Gruja (Csurog) 14,000 koronával. Ezen utóbbi cég ajánlatát fogadták el és jóváhagyás végett a vármegyei alispáni hivatalhoz terjesztették föl.

A rom. kath. klérus köréből. Az érsek a következő káplánokat helyezte át: *Szabó* István Madarásról Bajára hitoktatónak, *Gauder* István Szabadkáról Bajára, *Kanyó* Gyula dr. *Ujvidékről* Bajára, *Anicsics* Jenő Szabadkáról *Ujvidékre*, *Heitzmann* Ferenc Csátaljáról Szabadka sz. Teréz-plébániára, *Evetovics* Péter Garáról Szabadka sz. Teréz-plébániára, *Berger* Antal Béregről Garára, *Gyurics* József Dusnokról Bácsalmásra, *Szabó* Árpád M.-kanizsáról Keczelre adminisztrátornak a lelkiekben, *Werner* Mihály Zentáról Magyarkanizsára, *Alinásy* Miklos Keczelről Mélykutra, *Rogtner* Gyula Keczelről Topolyára, *Schmelhegger* Emil Futakról Horgosra, *Schúr* Adám Nagybaracsokról Csátaljáról, *Szvoboda* Lajos Deryéről Nagybaracsokra, *Dupp* Bálint Bácsordasról Gádorra. Az ujmisések közül a következők küldettek kápláni állomásokra: *Barth* Benedek Bácsordasra. *Brandt* Miklos Keczelre, *Koncz* Dezső Madarásra, *Kopping* Gáspár Bácskertesre, *Koráni* Elemér Futakra, *Máthás* Kálmán Zenta sz. Sziv-plébániára, *Pokorny* György Nemesmiliticsre, *Talcsik* József Bácsföldvárra, *Vojnich-Tunich* Antal Dusnokra.

A kurbaja-bácsalmási szőlők vasuti állomásához vezető közút 0—49.16 km. szakasza építési munkálataira Bács-Bodrogvármegye alispáni hivatala június 11-én tartott versenytárgyalást. Ajánlatot tettek: *Blaü* Rezső (Mohács) 89,731-45, *Kalmár* Károly (Bácsalmás) 83,493-80, *Roheim* Károly és fiai (Zombor) 89,243-32 koronával. Ennek a fontos utnak a kiépítése a kurbajai régi vágya. *Egger* János jegyző sokat fáradozott az ügyben a vármegyénél.

Egy közigazgatási gyakornok segítése. *Kuzli* Sándor községi jegyzőgyakornoknak tanulmánysegély címén 250 koronát szavazott meg a vármegye.

Egyenruhák szállítása Zentának. Zenta város tanácsa a városi 13 gyalogrendőr, 4 lovasrendőr, 8 városi udvaros, 1 kórházi udvaros, és 4 erdőőr részére az 1913. évre szükséges téli és nyári ruházat 11 gyalogrendőrnek, 3 lovasrendőrnek, 5 udvarosnak, 4 erdőőrnek három évre járó ruházat, továbbá 3 db teveszörböl való kardbojt, 17 darab szipsinór szállítására a versenytárgyalás napját 1912. évi július hó 24 én d. e. 9 órára tüzi ki. A szállítandó ruházat részletes jegyzéke s az ajánlati minta a gazdasági tanácsnoki hivatalban megtekinthetők és kívánatra a jegyzék 50 fillér beküldése ellenében megküldetik. Ajánlattevők az ajánlati összeg 50/0-át mint bántapénzt tartoznak Zenta város letétpénztárába letétbe helyezni s az ezt igazoló elismervényt a zárt írásbeli ajánlathoz becsatolni.

Nyugdíjazott utkapatörök. *Lökös* József utkapatörök 475 kor., *rataki* István utkapatörök 288 koronával nyugdíjazta a vármegye.

Jóváhagyott alapszabályok. Az *Ókéri* Gondnok című temetkezési egyesület és a *bezdáni* kath. magyar népkör alapszabályait jóváhagyták.

Játékközben sulyos baleset. *Árián* Zorka 5 éves, hercegszántói földműves-szülők gyermeke — mint levelezőnk írja — vigan játszadozott társnői társaságában az udvaron levő roskadozó öl körül. Hirtelen összedőlt az öl ajtófélfája és rázuhant a kis Zorkára, kinek koponyáját több helyen felhasította. A gyorsan megjelent orvos elejét vette az életveszélyes sérülésnek s annak sebeit kezelés alá vette.

KÖZGAZDASÁG.

Kis malaczkok elválasztása. Az a mód, melylyel a szopós malaczkokat az anyatejtől elválasztjuk, nemcsak az állatok további fejlődésére, de magukra az állatokra is nagy befolyással van. Ne válasszuk el a malaczkokat túlkorán, mikor azok még nagyon fejletlenek és ne egyszerre vegyük el az anyától az összes malaczkot, hanem csak egyenként mindig a legerősebbet, a legfejlettebbet. Az elválasztottaknak kezdetben bőségesen adjunk tejet, lisztet, darát stb. langyleg állapotban. De utána is kell nézni, hogy a fiatal állatok kellő mennyiségű ételmet fogyasztanak-e? Ha ez meg van, akkor lassanként a tejet meglehetősen ritkítani és mas olcsóbb anyagokkal p. o. burgonya, pótolni. Iró és savó, vagy savanyutej itatása a legnagyobb elővigyázattal történjen, mert ezek könnyen idéznek elő hasmenést fiatal malaczkoknál, azonban ezen tejterméyeknek keverése olajpogácsával ellensúlyozza a bajt.

Rühkór. *Szilágyi*, *Mélykut*, *Kula*, *Óverbász*, *Ujverbász*, *Bácsfeketehegy*, *Ókér*, *Martonos*, *Küllöd* és *Nemesmilitics* községekben a lovak közt rühkórt állapították meg.

Szerkesztői üzenetek.

Levelező, Baja. A jelzett dologról írhat. A másik ügyben levélben válaszolunk »Ujságitró«-nak.

H. V., Pöstyén. Technikai okokból nem lehetett azonnal leadni.

Sch. H., Baja. Nem intézhetjük el.

W. J., Ujvidék. Ezt csak előfizetőinknek szoktuk megtenni.

Dr. Zs. B.-a. A jövő hó közepe táján.

H. T., Budapest, Józsefkört 24. Szivesen. Juttassa hozzánk mielőbb.

»Nyár hevében ismét hangzik.« Jobb, ha elnémul, mert a hangok sértik a fület.

»Üres tarisznya.« Bizony üres. Jó volna ügyesebb gondolatokkal és jobb helyesírással megtölteni.

W. B., Szabadka. Most még Budapesten van. De mielőbb elutazik.

Dr. F.-né G. M., Berlin. A leírását várjuk. Köszönet a figyelemért.

Dr. K. Á., Nagykároly. Intézkedtünk.

Főt. E. J., Bács. Mindkét irányban intézkedtünk.

Th. J., Szond. Intézkedtünk.

H. M., Szentfűlöp. Lapunk vezére *Nauheimba* utazott. A másik dolog iránt intézkedünk.

Z. I., Temerin. Intézkedtünk, hogy rövidesen elintézzést nyerjen.

Benzinmotor eladó.

Benzinmotor 3 1/2 lóerős villanyerőre való berendezés miatt eladó

Königstättler testvérek

pálinkanagyfőzdéjében,

UJVIDÉK.

ad 1848/kig. 1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye **Szépliget** nagyközségében lemondás folytán megüresedett községi

irnoki állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy eddigi működésüket és a német nyelvben való jártaságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi

augusztus hó 15-éig

annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalma: évi 850 korona fizetés és 150 korona drágasági pótlék.

Palánkán, 1912. évi július hó 4-én

Zsigmond János,
főszolgabíró.

3142/kig. 1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye **Bácsstóváros** nagyközségében ujonnan rendszeresített községi

irnoki állásra

pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy a képzettségüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi

augusztus hó 15-éig

hivatalomhoz annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkezett kérvényeket nem veszem figyelembe.

Ezen állás javadalma: 900 K fizetés.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Palánkán, 1912. július hó 5-én

Zsigmond János,
főszolgabíró.

Nemzeti szálloda BácsalmásBérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Ada község előljáróságától.

2531. szám.

kig. 1912.

Hirdetmény.Ada község előljárósága a **tüzoltó óratorony kijavítására** és egy vas **mentő létra**

szállítására

1912. évi július hó 23-án d. e. 9 órára

versenytergyalást hirdet.

Kikiáltási ár 807 kor. 50 fillér, melynek 10% bánatpénz fejében készpénz vagy ovadékképes értékpapirokban a közs. pénztárába leteendő.

Írásbeli zárt ajánlatok elfogadtnak.

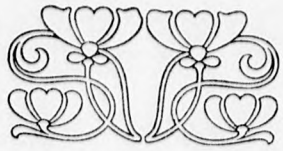
Utóajánlat nem fogadtnak el.

A költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt a közig. jegyzői irodában betekintheők.

Ada, 1912. évi július hó 3-án.

2-1

Előljáróság.

Hirdetések

jutányos áron

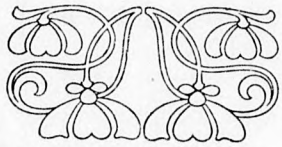
felvétetnek a

Bácsmegeye

kiadóhivatalában

Budapest

Terézkörut 2. sz.

Átadandó bérlet!

Jó buza- és kukoricatermő vidéken — más elfoglaltságom miatt — átadom azonnal a még hátralevő 8 évre szóló bérletemet Slavoniában (Szerém megye), teljes leltárral, jószágállománnyal és bő takarmánnyal.

A bérlet áll 135 kataszteri holdból következőképpen:

circa 20 hold I-rendű kaszálóból,

2 1/2 „ szilvás,

12 „ I éves vöröshere,

4 „ lóhere, a többi prima szántó.

A birtok több nagyobb parcellákból áll gazdasági épületekkel, közvetlen a falu mellett, országút mentén, 3 kilométernyire a vasuti állomástól. Magyarok, szerbek és németek lakta vidék. A törzsbirtokon — mely circa 75 hold terjedelmű — egy tagban vannak a falu közvetlen-közelében a gazdasági épületek. A birtokra naponta háromszor lehet közlekedni Vinkovcéről.

A községben van orvos és gyógyszertár is.

Reflektánsok forduljanak

3-1

Adler Dávid bérlő urhoz Vinkovce.

Ugyanott eladó jutányos áron egy teljesen jó 6 ló-erejű cséplőszekrény és 50 waggon tölgyfa prigli.

Fenti bérlet józan és szorgalmas gazdálkodónak több évre, esetleg feliből is kiadó.

82 szám/1912.

Körtés községtől.

Versenytergyalási hirdetmény.

Körtés község mintegy 15500 korona előirányzati összeggel a felekezeti elemi

iskola kibővítése

terveztetik, mely munkálatokra nézve a vármegye törvényhatóságának véghatározata alapján alóírt előljáróság nyilvános írásbeli versenytergyalást hirdet, és a melyre százalékos árengedménnyel ellátott ajánlatok beadhatók.

Csakis az összes munkákra benyújtandó százalékos árengedményű ajánlatok fogadtnak el. Az építkezés a munka átadás napjától 3 hónap alatt teljesen befejezendő.

Csak a 38000 III. B. M. számú szabályrendelet 18. §-ában kiadott minta szerint kiállított egykoronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett s közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tergyalás alá vétetni.

Az ajánlat borítékának mintája ez:

„Községi előljáróságnak**Körtés.**

Ajánlat a 82/1912. számú versenytergyalási hirdetményben kiirt felekezeti elemi Iskola kibővítésére vonatkozó építési munkálatokra.

Az ajánlat ha nem postán hanem közvetlenül adatik be, úgy az a hivatalos órák alatt a községi jegyzőnél. postán érkező ajánlat pedig az előljáróság címére mindkét esetben 1912. évi július hó 16-ig d. u. 5 óráig adandó be

Az ajánlattevő köteles az ajánlat beadására kitűzött határidőre az ajánlati összeg 50%-át bánatpénz fejében a községi pénztár helyiségében a pénztárnok kezeihez a versenytergyalási hirdetés számára való hivatkozással készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirban letenni.

A készpénz után a község kamatot nem fizet. A készpénzt azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapirokkal a község bármikor kicserélheti. Az értékpapirok kamatszelvevényei pedig esedékességük időpontjában kívánatra kiadandók feltéve, hogy a letét letiltva nincs. Az értékpapirokat az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta esetleg bánatpénz összegéről szóló postai feladó vevény csatolandó az ajánlatkoz. A versenytergyalás a község tanácstermében 1912. évi július hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni, illetőleg az ajánlatok felfognak bontatni, mely versenytergyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A munka feltételek, részlettervek, költségvetés rajz a községi jegyzői irodában mindennap d. e. 9—11 óráig megtekintheők, esetleg a jegyzői magánmunkálatokért szedhető díjakról alkotott szabályrendeletben megállapított díjon meg is szerezhető.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A 83000/III. 1907. B. M. szabályrendelet 16. §-ának 11. és 14. pontjában foglalt határozmányok és rendelkezések a munkafeltételekben foglaltatnak.

Azon pályázók kik ajánlatuk benyújtásakor alulírt hatósággal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg itt ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat a lakhelyük, cégük vagy vállalatuk székhelye szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara által egy évi időtartamra és csakis a szóban forgó konkrét építkezésre szóló érvénnyel kiállított bizonyítvánnyal igazolni, mely bizonylat az iparkamara által borítékban közvetlenül ide küldendő.

Alulírt előljáróság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kelt Körtésen, 1912. évi július hó 1-én.

Rózsa Dezső

jegyző.

2-2

Szettele József

bíró.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsényo-
mókat, keletbélyegzőt, szá-
mozógépeket és minden e-
szakba vágó munkát a legju-
tányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-
bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmegeyei Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig,
szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken
mindig délután fél 2 órától 6-ig.

**Kitűnő masször és elsőrendű
tyukszemvágó a fürdőben.**

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap
vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer
kimosva és állandóan friss víz.

KOHN ARNOLD

sirkőraktára

Budapest, VII., Károly-körút 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy rak-
tárát siremlékekben a legeg-
yszerűbbtől a legdiszesebb ki-
vételig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

TRAPPISTA

legjobb minőségű és tartós csemege-sajt,
valamint

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült
kiloja 2-30 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye)

A 4 kilót meghaladó rendelé-
sek ugyanezen árban postadíj-
mentesen küldetnek.

Nagy peronospora járványok idején
is kitűnő eredményt értek el szőlősgazdáink a

„PRO-VINO“

nevű új permetező szerrel.

**Kitűnően tapad! Azonnal oldódik!
Alját nem képez!**

Tessék ismertető füzetet kérni!

A por ára klg-kint 50 klg-os zsákban
54 fill., kisebb zsákban 56 fill. Ugyanannyi
anyag kell belőle, mint a rézgálicból s így
a „PRO-VINO“ a legolcsóbb permetezőszer.

Vezérképviselet: 10-10

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

ANGOL PARK

Városliget, Hermina-ut 57-65 szám

A kontinens legnagyobb családi mulató-
helye. — Százezer szórakozás és látvá-
nyosság — Szimfonikus zenekar, két
katonazenekar, olasz zenekar.

Ródlis,

Aerodrom (körben forgó léghinta)

Alpesi falu

Koraszülött csecsemők táplálkozása.
(Tudományos bemutatás)

Csodakerék

Hullám vasut. — Miniaturvasut.

Svájci leány- pánzionátus.

Gráz (Stájerország) Ruckelberg, Plüddemannstrasse
32. (Telefon 221/VI.)

Továbbképző és háztartási iskola 15-20 éves
korban levő leányok részére.

Elsőrendű referenciák.

Bővebbet a részletes értesítők (prospektusok). 10-7

Vig Emil

„Casinó“ szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal
rendelkezik.

3270/kg. 1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye Palota nagy-
községében lemondás folytán megüresedett
községi

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c.
6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3.
§-ában előírt képesítésüket igazoló okmá-
nyokkal felszerelt kérvényüket hozzám leg-
később folyó évi

augusztus hó 15-éig

annál is inkább terjesszék be, mert a később
érkezőket nem fogom figyelembe venni.

Az állás javadalma: év 600 korona
fizetés és megfelelő állami fizetés kiegészí-
tés, ezen kívül évi 300 korona lakpénz.

Megjegyzem, hogy miután ezen állás

csak a közel múltban lett irnoki állásból
segédjegyzőivé átszerveve az állami fizetés
kiegészítés összegének újbóli megállapítása
jelenleg még folyamatban van. Az engedé-
lyezendő fizeteskiegészítés remélhetőleg 400
koronában lesz megállapítva.

A választás határidejét később fogom
kitűzni.

Palánkán, 1912. július hó 8 án

Zsigmond János,
főszolgabíró.

A Szabadkai Széchenyi fiunevelő intézetbe

felvétetnek középiskolai növendékek.

A növendékek szaktanárok vezetése
mellett rendszeres házi oktatásban ré-
szesülnek s állandóan tanári felügyelet
alatt vannak.

Prospektust küld **Koncsek Kálmán**
főgimn. tanár, intézeti felügyelő. (Szabadka
VI. István-utca 79.) 3-4

Benz gépkocsimat

(22 HP)

olcsón eladom

10-4

Dr. Szlávi Kornél, Ujvidék.